

Како да се учи за Холокаустот во училиштата?

Не постои единствен „правилен“ начин за учење на кој било предмет, ниту пак методологија која е соодветна за сите наставници и ученици. Она што се нуди во овој документ се насоки и совети кои може да бидат корисни за наставниците во составувањето на нивните сопствени планови за работа, при што ќе ги земат предвид потребите во процесот на учење на секој поединечен ученик. Овие насоки се потпираат врз најдобрите современи практики од поголем број институции кои поседуваат експертиза за настава за холокаустот. Нивната цел е да им се помогне на наставниците во однос на тоа каков приод да применат кон овој многу тежок предмет, како и да се прикажат можните начини кои ќе обезбедат соодветно продолжување на нивните усилби.

Образованието за холокаустот се потпира врз напредокот на истражувањата и минало низ значајни измени во текот на последните три децении; овој документ настојува да биде одраз на педагошкиот развој и напредок и како таков нема претензии да го даде последниот збор за оваа тема.

Резиме

- Темата за холокаустот може успешно да им се предава на учениците; не плашете се да ја обработувате оваа тема;
- Дефинирајте го терминот холокауст;
- Создадете поволна средина за учење со активен педагошки приод кој се фокусира врз учениците;
- Индивидуализирајте ја историјата преку поврзување на статистичките податоци со лични судбини;
- Искористете ги сведоштвата на сведоците со цел историјата да ја направите „пореална“ за вашите ученици;
- Интердисциплинарниот приод ќе ги збогати знаењата на вашите ученици за холокаустот;
- Ставете ја историјата во одреден контекст;
- Објаснете ја темата опширно и балансирано;
- Користете прецизни термини и охрабнете ги вашите ученици и тие да користат прецизни термини;
- Направете разлика меѓу историјата на холокаустот и поуките кои може да се извлечат од таквата историја;
- Одбегнувајте да давате едноставни одговори за многу сложени историски настани;
- Обезбедете им на учениците пристап кон примарниот извор на материјали;

- Укажете им на учениците на фактот дека сторителите ги создале голем дел од доказите за холокаустот;
- Охрабрете ги вашите ученици критички да ги анализираат различните толкувања на холокаустот;
- Бидете внимателни во однос на соодветноста на пишаните и визуелните содржини и не користете слики од ужасите за да ги инволвирате учениците во изучувањето на холокаустот;
- Одбегнувајте да ја споредувате болката на која било група со болката на друга група;
- Овозможете им да учениците да ги истражуваат најразличните реакции на жртвите, како и многуте форми на отпор против нацистите;
- Внимавајте да не ги дефинирате Евреите само во контекст на холокаустот;
- Нагласете дека холокаустот не бил нешто што не можело да се одбегне;
- Не обидувајте се накусо да ги објасните сторителите само како „нехумани монструми“;
- Внимателно направете разлика меѓу сторителите од минатото и современите општества во Европа и на други места;
- Охрабрете ги учениците да учат за локалната, регионалната, националната и светската историја и спомените за истата;
- Побарајте од учениците да учествуваат и размислуваат за националните и локалните традиции за одбележување и зачувување на сеќавањето за холокаустот;
- Одберете соодветни активности за учење и избегнувајте да користите симулации кои ги поттикнуваат учениците да се идентификуваат со сторителите или со жртвите;
- Избегнувајте да дадете легитимитет на негирањето на минатото;
- Мора да бидете свесни за потенцијалот, но и за ограничувањата на сите наставни материјали, вклучително и на интернетот;
- Направете разлика меѓу историските и современите настани и избегнувајте историски споредби;
- Одговорете на кои било прашања кои ги загрижуваат вашите ученици.

Темата за холокаустот може успешно да им се предава на учениците; не плашете се да ја обработувате оваа тема

Многу наставници не се подготвени да ја истражуваат историјата на холокаустот заедно со нивните ученици, а заради претпоставените тешкотии во одржувањето на наставата на оваа тема. Наставниците се загрижени како да им пренесат на учениците за колкава трагедија се работи, огромниот број на жртви и колку ниско може човештвото да се спушти. Тие се прашуваат како да ги анимираат учениците, без притоа да ги трауматизираат; загрижени се за можните реакции на учениците во однос на оваа тема и за тоа како да се справат со

„непримерното“ однесување во училищата, како што е смеење или изразување на анти-семитските и расистички забелешки.

Не плашете се да ја обработувате оваа тема, затоа што, иако може да се чини застрашувачки, искуството покажува дека за холокаустот може успешно да им се предава на учениците и да да има мошне позитивни резултати.

Дефинирајте го терминот холокауст

Од суштинска важност е да се има јасна дефиниција на терминот холокауст. Многу наставници го употребуваат овој термин во неговата поширока смисла, при што истиот ги опфаќа сите жртви на нацистичкиот прогон. Сепак, многу историчари кои се занимаваат со овој историски период употребуваат многу попрецизна дефиниција (видете ги насоките на ИХРА за "Што да се учи за холокаустот").

Учениците треба да знаат дека за многу луѓе терминот „холокауст“ е проблематичен. холокаустот во Библијата значи жртва и користењето на овој термин може да се чини дека имплицира дека масовното убивање на Евреите преставувало форма на мачеништво, но нема ништо свето во врска со холокаустот. Останатите термини исто така треба внимателно да се користат. Ако се користи терминот „конечно/финално решение“ тоа значи дека се прифаќа јазикот на убијците; користењето на зборот геноцид може да имплицира прифаќање на нацистичкиот концепт за раси. Многумина претпочитаат да го употребуваат хебрејскиот термин шоа, што значи катастрофа, термин кој е ослободен од верско значење.

Создадете поволна средина за учење со активен педагошки приод кој се фокусира врз учениците

Холокаустот става знак прашалник на многу претпоставки кои младите ги имаат за карактерот на општеството, напредокот, цивилизацијата и човечкото однесување. Учениците може да реагираат дефанзивно, може кај нив да се јават негативни чувства или да немаат волја подетално да ја изучуваат историјата на нацистичкиот период или холокаустот. Затоа е важно да се создаде клима на доверба, со цел целосно да се отворат и да се разговара за ваквите прашања.

Важно е да се создаде средина за учење во која учениците имаат простор и време да размислуваат, во која се охрабруваат да поставуваат прашања, да разговараат за нивните размислувања и стравови и во која ќе споделуваат идеи, мислења и грижи.

Процесот на учење треба да биде сконцентриран врз ученикот. Улогата на наставникот треба да се состои во олеснување на дискусијата, наместо само држење предавања, а младите

треба да се поттикнат активно да учествуваат во процесот на нивното сопствено образование. Историјата не е збир на знаења кои треба да се пренесат од умот на наставникот во умовите на учениците. Напротив, тоа треба да биде патување исполнето со откритија, при што младите ја одредуваат сопствената насока на истражување, потоа анализираат најразлични извори на информации, поставуваат прашања за различните толкувања и претставување на настаните и ги наоѓаат сопствените одговори на тешките историски и морални прашања.

Индивидуализирајте ја историјата преку поврзување на статистичките податоци со лични судбини

Статистичките студии се важни и наставниците треба да најдат методи со цел огромните размери на холокаустот и бројките на погодените луѓе реално да им ги приближат на учениците. Сепак, на многу млади ќе им биде тешко да сочувствуваат со трагедијата на холокаустот доколку истиот се претставува само како статистика.

На учениците треба да им се овозможи да ги видат луѓето кои биле прогонувани од нацистите, не како безлична маса на жртви, туку како поединци. Користете студии на случаи, сведоштва на преживени, писма и дневници од тој период за да го прикажете тоа човечко искуство и да осигурите дека учениците сфаќаат дека зад секоја статистичка бројка стои вистинско лице, човек што имал свој живот, пријатели и семејство пред да се случи холокаустот. Секогаш нагласувајте го достоинството на жртвите.

Изучувањето на холокаустот во кое нема да бидат оспорени стереотипните гледишта според кои сите извршители биле луди или садисти, или дека сите спасувачи биле херои, храбри, добри и љубезни, дека сите оние кои набљудувале од страна биле апатични го носи ризикот луѓето од минатото да се претстават како бесчовечни и како карикатури, наместо како вистински човечки битија.

Со фокусирање врз личните стории, врз моралните дилеми со кои се соочувале луѓето и изборот кој го направиле, наставниците може историјата на холокаустот да им ја приближат и да ја направат поинтересна за младите и порелевантна за нивниот денешен живот.

Искористете ги сведоштвата на сведоците со цел историјата да ја направите „пореална“ за вашите ученици

Во многу земји сè уште има луѓе кои го преживеале холокаустот. Доколку може да стапите во контакт со преживеаните и ги поканите во училницата, тоа ќе ви овозможи на учениците да им помогнете да се стекнат со особено и моќно едукативно искуство. Да се биде во присуство на некој кој минал низ незамисливи маки може да создаде вистинска емпатија во

училницата. Има одреден број на организации кои можат да ви помогнат да договорите лице кое го преживеало холокаустот да дојде во вашето училиште и да зборува пред учениците.

Сепак, со сè постарата популацијата на лица кои го преживеале холокаустот, можеби учениците нема да можат да воспостават ваков директен личен контакт. Во такви случаи, наставниците треба да ја испитаат можноста да се искористат снимени сведоштва со лични стории на лицата кои го преживеале холокаустот. Други лица кои биле директно инволвирани или кои биле сведоци на настани поврзани со холокаустот исто така можат да раскажат впечатливи сведоштва. Доколку може да поканите спасители, ослободители и други слични лица во училиштето, тогаш нивните лични стории може исто така многу да ги збогатат знаењата на учениците за холокаустот.

Доколку одлучите да поканите некој кој ќе зборува за своите лични искуства, пред часот поразговарајте со тоа лице за да се осигурите дека таквото лице е во состојба да зборува пред групи и дека му се јасни целите кои сакате да ги постигнете со процесот на учење.

Подгответе ги учениците да се однесуваат со почит и благодарност. Учениците треба да сфатат дека, иако многу време поминало од предметните настани, за говорникот сепак ќе биде болно да пренесе толку интензивни лични искуства.

Треба да обезбедите учениците да имаат веќе утврдени знаења за историскиот тек на настаните. Можноста да се сретнат со сведоци не треба да се користи за да се пренесат информации за историските настани од тој период бидејќи преживеаните не се обучени како историчари или наставници, а и нивното искуство може да не е „типично“ за искуство на мнозинството луѓе кои минале низ холокаустот. Наместо тоа, учениците ќе ја имаат ретката привилегија да се сретнат со некој кој ги посведочил и ги искусил лично тие настани и ќе имаат можност да го чујат нивното лично и уникатно сведоштво.

Поттикнете ги учениците да му поставуваат прашања на лицето кое го преживеало холокаустот, не само во однос на тоа што му се случило за време на холокаустот, туку и за неговиот живот пред и по холокаустот за да добијат слика за вкупната личност и за тоа како ваквото лице научило да живее со такво искуство.

Иако не е возможно да се извлечат општи заклучоци од личната историја на едно лице, ефектот од средбата со лице кое го преживеало холокаустот или со спасител или ослободител на ваквите лица, е тоа што овие историски настани ќе ги направи пореални за учениците, нагласувајќи дека ваквата трагедија погодила обични луѓе.

Интер-дисциплинарниот приод ќе ги збогати знаењата на вашите ученици за холокаустот

Настаните од холокаустот се однесуваат на толку многу аспекти на човечкото однесување што е од суштинска важност за наставниците во однос на повеќе дисциплини. Иако соодветното познавање на историјата мора да биде основата за учењето за холокаустот, историчарите не го држат монополот врз оваа тема. Креативните врски меѓу различните оддели може да го зајакнат методот на работа, кој се потпира на експертиза од повеќе области, при што кон холокаустот се приоѓа од повеќе гледни точки и истиот се надградува со идеи и познавања стекнати на други предавања.

Приказот за холокаустот ги изнесува екстремните страни на човековото однесување, на омразата и суровоста, но и на храброста и човечноста. Учењето за холокаустот преку историјата предизвикува силни чувства, кои учениците може креативно и имагинативно да ги изразат преку поезија, уметност и музика. Холокаустот покренува важни морални, теолошки и етички прашања, кои учениците би можеле да истражуваат на нивните часови по верска настава, граѓанско образование и образование за граѓанските права.

Преку координирање на интердисциплинарниот приод и користењето на стручноста на колегите кои предаваат други предмети ќе ги распределите рамномерно работните задачи и ќе ги збогатите знаењата на учениците за холокаустот.

Ставете ја историјата во одреден контекст

Појавата на холокаустот мора да се изучува во контекст на европската и светската историја во целина, со цел учениците да се стекнат со слика за тоа што му претходело на холокаустот и што придонело кон неговата појава.

Објаснете ја темата опширно и балансирано

Холокаустот не е настан кој на ист начин се случил секаде. Напротив, холокаустот се разликува од земја до земја и од периодот во кој се одвивал (видете ги [насоките на IHRA на "Што да се учи за Холокаустот"](#)).

Користете прецизни термини и охрабрете ги вашите ученици и тие да користат прецизни термини

Има многу митови за холокаустот и учениците може да ѝ пријдат на темата со многу претходно стекнати идеи. Нејасните изрази во јазикот кој го користите може да придонесат да се зајакнат таквите погрешни сфаќања .

Избегнувајте да ги користите јазичните изрази кои ги користеле сторителите, затоа што истите ги отсликуваат нивните гледишта. Изразите како што е „конечно/финално решение“ може да се цитираат и критички да се анализираат, но не треба да се користат за да се опишат историските настани.

Дефинициите се важни затоа што бараат прецизност и јасно мислење. Еден пример во овој контекст е употребата на терминот „логор“. Иако многу луѓе умреле во многу логори кои ги изградиле нацистите и нивните соработници, не сите логори биле наменети за убивање на луѓето. Постоеле концентрациони логори, логори за присилна работа, транзитни логори. Различните логори функционирале на различен начин во различни периоди. Од суштинско значење е наставниците да бидат прецизни при опишувањето на активностите кои се одвивале во различните логори и да избегнуваат воопштени концепти за логорите.

Направете разлика меѓу историјата на холокаустот и поуците кои може да се извлечат од таквата историја

Треба да обрнете внимание на тоа, да направите разлика меѓу историјата на холокаустот и моралните поуци кои може да се извлечат при изучувањето на таквата историја. Постои опасност да се искривоколчи историскиот приказ, доколку истиот премногу се поедностави или се измени, за да послужи како илустрација на одредена морална поука која наставникот сака учениците да ја сфатат.

Учењето за овие настани може да помогне учениците да станат свесни за примери на предрасуди и неправди од современиот живот; холокаустот може учениците да ги соочи со стереотипи, митови и погрешни сфаќања и да им овозможи да ги тестираат стекнатите предрасуди во светлина на историските докази. Сепак, моралните поуци нема да имаат здрава основа доколку не се потпираат на точна и објективна презентација на историските записи.

Истражувањето на историјата кое треба да го очекуваме од учениците ќе им ја открие комплексноста на светот во кој бил направен таков избор и биле донесени такви одлуки. Учениците треба да се соочат со реалните дилеми со кои се соочувале луѓето во минатото. Само во таков случај дејствијата (и недејствувањето) на луѓето може да се разгледаат во контекстот на времето во кое живееле и само тогаш може да се извлечат поуци кои се релевантни во денешниот современ свет.

Избегнувајте да давате едноставни одговори за многу сложените историски настани

Желбата „да се извлечат поуки“ го носи ризикот да се пренесат премногу поедноставени објаснувања за холокаустот, при што се занемарува историскиот контекст во кој се донесувале одлуките. Таквиот приод може да го сведе сфаќањето на учениците за сложените настани на прости поуки за доброто и лошото: „Холокаустот се случил затоа што луѓето не успеале да го направат вистинскиот морален избор“, а може и да доведе до површно толкување на историјата.

Учениците треба да ги истражуваат историските прашања. Ваквата активност може да се состои од поставување на прашањето зошто судбината на Евреите во различни земји се разликува во толкава мерка и од истражување на различните видови на режим на германска окупација во различни земји. Таквите истражувања секако ќе поттикнат и морални прашања, но учениците треба да се поттикнат да гледаат врз минатото со почит. Лесно е да се осудат оние кои одбиле да сокријат или да им помогнат на нивните соседи Евреи, но лесната морална осуда на оние кои се држеле настрана нема да помогне суштински да се разбере историјата или учениците да станат подобри граѓани.

Со оглед на сложеноста на историјата на холокаустот, учениците треба да имаат можност да го изучуваат и истражуваат холокаустот во детали, вклучително истражувајќи ги и дилемите на спасителите, кои секој ден морале да одлучуваат да ли да продолжат или не да ги ризикуваат сопствените и животите на членовите на нивните семејства за да им помогнат на лицата кои ги криеле; зошто Сојузниците не направиле повеќе за да се спасат Евреите; зошто некои од членовите на Judenräte (Еврејски совети насилно формирани во еврејските гета) составувале списоци од нивни сонародници Евреи за депортација во логорите на смртта; зошто мнозинството на луѓето во окупираните земји не направиле ништо за да им помогнат на нивните соседи Евреи; и зошто обичните мажи и жени своеволно учествувале во масовни убиства.

На оваа сложена тема не секогаш може да се дадат едноставни одговори и многупати се јавуваат повеќе прашања отколку што има одговори. Затоа е важно младите да сфатат дека за одредени прашања едноставно нема одговори.

Обезбедете им на вашите ученици пристап кон примарниот извор на материјали

Токму во писмата, дневниците, весниците, говорите, уметничките дела, наредбите и службените документи од тоа време се откриваат себеси и сторителите и жртвите, и спасители и оние кои се држеле настрана. Примарниот извор на материјали е од суштинска важност за какво било релевантно истражување на мотивите, мислењата, чувствата и

дејствијата на луѓето од минатото, како и за каков било сериозен обид да се разбере изборот кој бил направен во даден момент и зошто се случиле настаните така како што се случиле.

Учениците треба да имаат можност критички да ги анализираат изворните материјали и да сфатат дека анализата, толкувањето и донесувањето на заклучоци мора да се заснова на правилно толкување на историските докази.

Укажете им на вашите ученици на фактот дека сторителите создале голем дел од доказите за холокаустот

Голем дел од доказите за холокауст во форма на писмени документи, фотографии или филмови биле создадени од нацистите. Оттука произлегува опасноста минатото да се гледа само преку очите на сторителите. Доколку таквите материјали не се користат многу внимателно, се јавува ризикот жртвите да се гледаат онака како што ги гледале нацистите, како предмети, понижени и обесчовечени.

Таквите докази треба да се стават во одреден контекст и наставниците мора да ја земат предвид когнитивната и емотивната возраст на децата за да се осигураат дека прикажувањето на овие слики е соодветно, дека учениците се добро подготвени за емотивното влијание кое сликите може да го имаат врз нив и дека на младите им се остава простор потоа да размислат и да разговараат за нивните реакции. Треба да се води грижа таквите документи и фотографии да се балансираат со дневниците, писмата, фотографиите и другите докази од самите жртви, за да се чуе и нивниот глас.

Охрабрете ги вашите ученици критички да ги анализираат различните толкувања на холокаустот

Образовниот процес во училищата е под влијание на поширокиот културен контекст, а холокаустот станал дел од популарната имагинација преку многубројни различни форми. Академската и популарна историја, играни филмови, масовните медиуми, документарни филмови, уметноста, театарот, романите, меморијалните центри и музеите - сите тие ја оформуваат колективната меморија. Врз секое толкување влијаат околностите во кои истото е создадено и истите можат многу да кажат за времето и местото во кое таквото толкување е создадено, исто толку колку што кажуваат и за самите настани кои се прикажани преку таквото толкување.

Важно е учениците внимателно да размислуваат за тоа како и зошто се создаваат такви претстави за минатото, за изборот на докази врз кои истите се засноваат и за тоа какви биле намерите на авторите на таквите толкувања. Учениците треба да разберат дека, иако има легитимни области кои се предмет на дебата, сепак не сите толкувања се подеднакво

валидни (видете го параграфот Избегнувајте да дадете легитимитет на негирањето на минатото).

Бидете внимателни во однос на соодветноста на пишаните и визуелните содржини и не користете слики од ужасите за да ангажирате учениците во изучувањето на холокаустот

Експлицитната употреба на слики од холокаустот со намера да предизвикате шок и страв истовремено е понижувачко за жртвите и нечувствително кон учениците. Почитта и кон жртвите и кон присутните во училиницата бара да примените чувствителен приод и внимателно да размислите за тоа кој материјал е соодветен. Наставниците кои вложиле многу време во градењето на односот со нивните ученици се соочуваат со ризикот да ја изгубат довербата изложувајќи ги учениците на слики кои вознемируваат и прикажуваат ужас. Исто така, ова е вид на материјал кој може да предизвика стрес и срам, што пак може да доведе до нервозно смеење и несоодветни довикувања во училиницата.

За холокаустот може да се предава делотворно и без користење на какви било фотографии на купови на голи тела, а преголемата употреба на такви слики може да биде штетна. Предизвикувањето на шок и чувство на одвратност е малку веројатно дека претставува образовен процес кој воопшто вреди да се спроведе. Истото може да има ефект на обесчовечување и да го зајакне ставот според кој на Евреите се гледа само како на жртви.

Доколку наставникот одлучи да користи фотографии од злосторствата тоа може да го стори само кога има јасно дефинирана корист од истите во образовниот процес на учениците.

Избегнувајте да ја споредувате болката на која било група со болката на друга група

Доколку се сака вистински да се научат поуките од проучувањето на овој период, ако сметаме дека преку изучување на холокаустот младите може да станат свесни за прогонувањето, дискриминацијата и омразата во современиот свет, тогаш искуството на сите жртви на нацистичкото прогонување и идеолошката подлога за таквото прогонување треба да бидат вклучени во вашиот план за работа.

Од конкретното искуство на Евреите можеме да ја видиме дискриминацијата, економската експлоатација, прогонувањето и убиствата кои резултирале од нацистичкиот антисемитизам, но доколку бараме примери за други форми на омраза и нетолеранцијата кои се подеднакво релевантни за современите општества, истите треба да ги побараме на друго место: прогонувањето и убиствата од страна на нацистите на Ромите и Синтите, хомосексуалците, комунистите, политичките неистомисленци и општествените неконформисти.

Страдањето на сите жртви од нацистичкиот прогон треба да се прикаже без притоа да се релативизира искуството на Евреите. Не може да има хиерархија во страдањата, ниту во историјата на нацистичкиот период ниту пак помеѓу холокаустот и останатите геноциди.

Искуството на останатите жртви од нацистичкиот прогон не треба да се сведе на додаток на предавањето за одреден час, при што сите овие различни групи ќе се третираат како да се исти. Наместо тоа, сториите на овие групи треба да се интегрираат како дел од приказот на прогонувањето на Евреите. Па така на пример, може да се истражат сличностите и разликите меѓу геноцидот на Евреите и геноцидот на Ромите и Синтите, или пак може да се истражи врската меѓу персоналот и методите на нацистичките програми за „еутаназија“ и логорите на смртта во Источна Европа.

Таквиот период не само што треба да го земе предвид прогонувањето на останатите жртви, туку треба да придонесе и кон разбирање на посебните карактеристики на искуството на Евреите и да помогне холокаустот да се смести во поширок историски контекст. Исто како што не е возможно да се објасни масовното убивање на Евреите без да се објасни контекстот на II Светска војна, така е несоодветно да се изучува историјата на холокаустот со занемарување и неспоменување на прогонот на останатите групи на жртви.

Овозможете им на учениците да ги истражуваат најразличните реакции на жртвите, како и многуте форми на отпор против нацистите

Имало многу форми на отпор против нацистичкото прогон, почнувајќи од вооружена борба, па сè до наоѓање начини да се зачува човековото достоинство, дури и во најекстремните околности во гетата или логорите. Жртвите на нацистите не секогаш пасивно го прифаќале прогонувањето. Важно е да се проучи каква била реакцијата на жртвите, колку им била ограничена слободата на дејствување и многуте различни форми на отпорот на Евреите против холокаустот.

Внимавајте да не ги дефинирате Евреите само во контекстот на холокаустот

Настаните поврзани со холокаустот треба да се прикажат во одреден историски контекст. Потребно е да се прикаже животот пред и по холокаустот и да се појасни дека Евреите имаат долга историја и богато културно наследство, а со цел да се обезбеди учениците при споменувањето на Евреите да не мислат на нив само како на обесчовечени и понижени жртви на нацистичкиот прогон. Младите треба да бидат свесни за огромната загуба за современата светска култура која е резултат од уништувањето на богатите и развиени еврејски заедници во Европа.

Нагласете дека холокаустот не бил нешто што не можело да се одбегне

Само заради фактот што се случил одреден историски настан и истиот е документиран во учебниците и во филмови, не значи дека таквиот настан морало да се случи. Холокаустот се случил затоа што поединци, групи и цели народи донеле одлуки да дејствуваат или да не дејствуваат. Со фокусирање на тие одлуки стекнувате увид во историјата и човековата природа, а ова може повеќе да им помогне на учениците да развиваат критичко размислување.

Не обидувајте се накосо да ги објасните сторителите само како „нехумани монструми“

Холокаустот е настан кој инволвира луѓе и има човечки последици. Потребно е „одново да се очовечат“ сите луѓе во холокаустот: жртвите, спасителите, соработниците, оние кои се држеле настрана и сторителите треба да се гледаат како обични луѓе во исклучителни околности. Оваа потреба не е насочена кон тоа сторителите да се прикажат како нормални, туку да се увиди дека мнозинството од нив не биле садистички психопати и дека „злото“ не е достаточено објаснување за холокаустот.

Потешкото прашање е како беше човечки возможно обични мажи и жени, татковци и сопрузи полни со љубов, свесно да учествуваат во убиството на невини мажи, жени и деца?

Мотивацијата на сторителите треба детално да се проучи и учениците притоа треба да користат изворни документи, студии на случаи и биографии на поединци за да ја одмерат релативната важност на идеологијата, антисемитизмот, амбицијата, притисокот од колегите, економскиот опортунизам, криминалната психопатологија и другите фактори со кои се објаснува зошто луѓето постапиле така како што постапиле.

Внимателно направете разлика меѓу сторителите од минатото и современите општества во Европа и на други места

Учениците не треба да се стекнат со мислење дека сите Германци биле нацисти или пак дека се единствениот народ подготвен за геноцид. Учениците треба да имаат можност да ги истражат различните реакции на Германците во однос на нацистичките политики, како што се ентузијастичката поддршка, соработката, незадоволството, апатијата и активниот отпор.

Треба внимателно да направите разлика меѓу Германија од минатото и современа Германија. Настаните поврзани со холокаустот треба да се сместат во нивниот историски контекст со цел да се направи јасна разлика меѓу народот, политиката, општеството и културата на современа Германија и нејзиното нацистичко минато.

Учениците исто така треба да разберат дека антисемитизмот е широко распространета појава во целиот свет која постои со векови и дека имало многу сторители кои не биле Германци, како и дека имало многу други соработници и поддржувачи ширум Европа. Припадници на други народи служеле во SS единиците заедно со Германците или пак работеле во концентрационите логори како чувари; локалната полиција помагала во собирањето и депортацијата на Евреите во логорите на смртта; понекогаш и локалните заедници го поттикнувале прогонот на нивните соседи Евреи или ги предавале Евреите кои се криеле. Владите - сојузници со нацистичка Германија помагале во убивањето и тоа по сопствена иницијатива.

Охрабете ги учениците да учат за локалната, регионалната, националната и светската историја и спомените за истата

Доколку живеете во земја каде се случил холокаустот, нагласете ги конкретните настани во неа во контекст на националната историја од тој период, без да ја занемарите европската димензија на холокаустот. Ваквото истражување треба да ги вклучи искуствата на жртвите, спасителите, сторителите, соработниците, луѓето од отпорот и оние кои се држеле настрана и утврди до која мерка секој од нив станал дел од вашата локална, регионална или национална меморија и историски наративи.

Доколку живеете во земја која била дел од Сојузничките сили или во земја која била неутрална за време на II Светска војна, поттикнете ги учениците да ја преиспитаат национална историја таа земја за тој период. Зошто земјите не прифатиле повеќе бегалци во текот на 30-тите и 40-тите години? Зошто спасувањето на Евреите не било дел од воените цели на Сојузничките сили? Дали можело да се направи повеќе за да се спасат Евреите во Европа?

Побарајте од учениците да учествуваат и размислуваат за националните и локалните традиции за одбележување и зачувување на сеќавањето за холокаустот

Настаните како што се меморијални денови за сеќавање на холокаустот даваат можност за проекти кои ќе вклучат повеќе генерации, ќе поттикнат дискусија меѓу членовите на семејствата за релевантните прашања од денешнината и ќе овозможат други форми на учење за целата заедница.

Таквите настани, освен што овозможуваат образованието за холокаустот да се премести од училища во локалната заедница, сами по себе може да бидат предмет на истражување и учење. Од учениците може да побарате да размислат како културните влијанија го формираат зачувувањето на сеќавањето; за каков приод се определила нивната заедница во однос на минатото; како различните групи избираат одредени делови од историјата и

создаваат сопствени гледишта; дали нивната држава ги разгледува тешките аспекти на сопствената национална историја и како таквите комеморативни настани се разликуваат од сличните настани во други земји.

Изберете соодветни активности за учење и избегнувајте да користите симулации кои ги поттикнуваат учениците да се идентификуваат со сторителите или со жртвите

Иако активностите кои поттикнуваат сочувствување може да бидат делотворни техники за да се поттикне интересот на младите за историјата, со тоа што ќе се нагласат човечките искуства и реакциите на различни настани од минатото, мора да се води особена грижа при изборот на таквите активности, особено кога станува збор за такво чувствително прашање како што е холокаустот.

На пример, може да биде корисно, учениците да играат улога на лице од неутрална земја кое ќе реагира во следниве ситуации: новинар кој пишува статија за весник за прогонувањето на Евреите; загрижен граѓанин кој писмено се обраќа до својот политички претставник или учесник во кампања кој се обидува да го мобилизира јавното мислење. Таквите активности може да послужат како добра мотивација за учење и како насоки на дејствување на учениците во однос на настаните од денешнината кои ги засегаат и нив.

Сепак, наставниците треба да бидат свесни дека одредени млади луѓе може и да претераат во идентификувањето со настаните поврзани со холокаустот, да се возбудат од моќта, па дури и „гламурот“ на нацистите, или пак да покажат морбидна фасцинација од страдањата на жртвите. Ова се опасните аспекти на креативното пишување или вежбите со играње улоги кои ги поттикнуваат учениците да замислат дека се директно инволвирани во холокаустот. Употребата на креативниот израз на учениците при примената на интер-дисциплинарниот приод може да биде корисно, но наставниците треба јасно да дефинираат кои им се целите. Често „вежбите за сочувствување“ се израз на невкус и педагошки се погрешни затоа што едноставно невозможно е кој било да замисли, освен во најповршна смисла, како некој би се чувствувал во околности кои се толку различни од нашите животни искуства.

Таквите техники исто така не може да се споредат со вистинското сочувствување кое многу ученици може да го почувствуваат кога ќе се соочат со личните искуства, студиите на случаи и сведоштвата на лицата кои го преживеале холокаустот.

Избегнувајте да дадете легитимитет на негирањето на минатото

Негирањето на холокаустот е идеолошки мотивирано. Стратегијата на оние кои го негираат холокаустот е да го посеат семето на сомнеж преку свесно искривоколчување и погрешно претставување на историските докази. Наставниците треба да внимаваат да не се најдат во ситуација несвесно да им дадат легитимитет на негаторите на холокаустот преку навлегување во лажни дебати.

Мора да води грижа и да не им се даде платформа на негаторите на холокаустот; не го третирајте негирањето на холокаустот како легитимен историски аргумент и не настојувајте да ги оспорите гледиштата на негаторите на холокаустот низ вообичаена историска дебата и со рационални аргументи.

Сепак, многу наставници веруваат дека со учениците мора да ја истражат појавата на негирање на холокаустот, или заради тоа што самите ученици го покренуваат ова прашања или заради тоа што самите тие се загрижени дека нивните ученици може да се сретнат со таквите гледишта подоцна, при што ќе бидат неподготвени да се соочат со реторичките техники на негаторите на холокаустот и нивната способност да им внесат забуна или да ги одведат во погрешен правец.

Доколку е ова случај, тогаш негирањето на холокаустот мора да се обработи одвоено од историјата на холокаустот. Можеби ќе биде релевантно да се посвети посебна лекција за тоа како се развивале во текот на времето формите на антисемитизмот или преку медиумски проект во кој ќе се истражи манипулацијата, погрешното претставување и искривоколчувањето кои ги користат различните групи во политички, општествени или економски цели.

Мора да бидете свесни за потенцијалот, но и за ограничувањата на сите наставни материјали, вклучително и на Интернетот

Внимателно оценете ја историската точност на сите наставни материјали. Антисемитизмот, хомофобијата и анти-ромските чувства се широко распространети во многу општества и може да се присутни и во вашата училница. Бидете свесни дека таквите предрасуди може да ги имаат и вашите ученици и бидете внимателни кога го одбирате наставниот материјал за да избегнете таквите материјали, преку пренесување на нацистичка пропаганда и фотографии од злосторствата, ненамерно да ги зајакнат негативните ставови кон жртвите. Осигурете се дека наставните материјали вклучуваат лични искуства и студии на случаи кои ги оспоруваат и отфрлаат негативните стереотипи за групите на жртви.

Покрај печатените материјали, Интернетот е потенцијално корисна образовна и истражувачка алатка. Сепак, наставниците мора да внимаваат при користењето на Интернетот, затоа што многу голем број на навидум веродостојни интернет - страници ги

пишуваат и администрираат антисемитите и негаторите на холокаустот. Наставниците треба да ги предупредат младите за оваа појава, со што учениците ќе станат свесни дека одредени пребарувачи може да дадат несигурни резултати и ќе им се помогне да ги идентификуваат легитимните и меродавни интернет - страници.

Наставниците треба да ги нагласат потребите од критичка оценка на сите извори на информации и обрнување внимание на контекстот во кој се пласира информацијата. Поттикнете ги учениците да поставуваат прашања како што се: Кој ја напишал информацијата? Која е целта на интернет - страницата? Има ли одредена цел? Доколку има, како тоа влијае врз изборот и изнесувањето на информациите?

Препорачајте меродавни интернет - страници кои сте ги провериле. Интернет - страниците на организациите наведени во Меѓународниот именик може да биде корисна почетна точка, а преку нивните линкови ќе се стигне и до други реномирани веб - страници.

Направете разлика меѓу историските и современите настани и избегнувајте историски споредби

За многу наставници клучниот мотив за држење настава за холокаустот е дека тоа може да ги направи младите свесни за примерите на неправда, прогонување, расизам, антисемитизам и останати форми на омраза во современиот свет. На холокаустот често се гледа како на морален тест или пример, како парадигма на злото. Иако извлекувањето на вакви универзални поуки може да биде важен дел од наставата за холокаустот, учениците исто така треба да ја увидат разликата меѓу настаните преку препознавање на нивните специфични и општи карактеристики.

Денес постои тенденција терминот „холокауст“ да се користи како општ термин за сите ужасни настани, злосторства и човечки трагедии. Овој тренд делумно се должи на јазичните ограничувања, заради кои не може соодветно да се опишат таквите настани, а делумно и на недостатокот на информации и знаења за историјата на холокаустот. За жал, заради преголемата употреба на терминот „холокауст“, истиот понекогаш добива тривијално, па дури и погрешно значење, а присвојувањето на овој термин го носи ризикот преку несоодветни споредби да се намали значењето на криминалот на нацистите.

Учењето за холокаустот може да им помогне на младите да направат корисни споредби со современиот свет; кршењето на човековите права кое се случило за време на Нацистите (особено во периодот пред војната) може да се спореди со современите примери на предрасуди, дискриминација и прогонување.

Сепак, геноцидот јасно и суштински се разликува од губењето на граѓанските права. Секако, има други примери на геноцид и на пример легитимно е да се праша кои се сличностите и разликите меѓу холокаустот и геноцидот во Руанда. Сепак, учениците мора да сфатат дека не сите трагични настани претставуваат геноцид и треба да внимаваат да не прават несоодветни споредби.

Внимавајте да не правите површни споредби или импресии дека денес може да се определиме за нашата насока на дејствување со просто упатување на настани од минатото. Живееме во сложено време и на учениците ќе им направиме лоша услуга, доколку тие мислат дека поуците од историјата се толку јасни што нудат лесни решенија за денешнината.

Одговорете на кои било прашања кои ги загрижуваат вашите ученици

Учениците кои сметаат дека страдањата на нивниот сопствен народ или група не биле доволно или воопшто предмет на дискусија може да дадат отпор кон учењето за прогонувањето и убивањето на други народи или групи. Затоа е важно е да се изучува и историјата на расизмот, ропството, прогонувањето или колонијализмот на други групи кои се релевантни за составот на учениците.

Некои наставници се загрижени дека учењето за холокаустот може да влијае врз младите луѓе погрешно да го изедначуваат страдањето на Евреите заради нацистичкиот прогон со израелската политика во однос на палестинските територии. Сепак, ова не треба да претставува причина да не се учи за холокаустот.

Иако постои надеж дека учењето за холокаустот може да ги направи учениците свесни за примерите на неправда, прогонување, предрасуди и кршење на човековите права денес, наставниците треба да внимаваат да не се политизира историјата и холокаустот и да не се злоупотреби за да се промовира нечија агенда.

Наставниците треба да бидат внимателни во однос на чувствата и мислењата на учениците за прашања кои нив реално ги загрижуваат. Наставниците треба да бидат подготвени да ги истражат причините за конфликтите во современиот свет, а на младите треба да им се даде можност отворено да разговараат за овие прашања. Мора да се внимава и да се направи јасна разлика меѓу различните конфликти и причините и карактерот на секој од тие конфликти.

Секако дека сакаме младите луѓе да станат активни и ангажирани членови на општеството. Сепак, употребата на примерот на холокаустот за да се поттикнат такви позитивни ставови може да биде контрапродуктивно и да доведе до чувство на беспомошност, доколку на учениците не им се даде можност да дискутираат за тоа како може да одговорат или да

реагираат на прашањата од нивен интерес. Во плановите за настава предвидете време во кое заедно со вашите ученици ќе истражувате какви методи за легитимно и мирољубиво дејствување им се достапни, за да реагираат за прашања од нивен интерес.

How to Teach about the Holocaust in Schools

There can be no single "correct" way of teaching any subject, no ideal methodology that is appropriate for all teachers and students. What is offered here are guidelines and advice that might prove useful to schoolteachers in constructing their own schemes of work, taking into account the learning needs of individual students. These guidelines draw on current best practice from a number of institutions with expertise in teaching the Holocaust to address some of the concerns teachers have about how to approach this very difficult subject and to present possible ways forward.

Holocaust education stands upon advances in research and has changed significantly over the last three decades; this document seeks to reflect a continuing process of pedagogical development and improvement and, as such, is not intended as the final word on this subject.

Summary

- The Holocaust can be successfully taught to students; do not be afraid to approach this subject
- Define the term Holocaust
- Create a positive learning environment, with an active pedagogy and a student-centred approach
- Individualise the history by translating statistics into personal stories
- Use witness testimony to make this history more "real" to your students
- A cross-curricular approach will enrich your students' understanding of the Holocaust
- Contextualise the history
- Give broad and balanced coverage to this subject
- Be precise in your use of language and urge your students to do the same
- Distinguish between the history of the Holocaust and the lessons that might be learned from that history
- Avoid simple answers to a complex history
- Provide your students with access to primary sources
- Students should be alerted to the fact that the perpetrators produced much of the evidence of the Holocaust
- Encourage your students to critically analyse different interpretations of the Holocaust
- Be responsive to the appropriateness of written and visual content and do not use horrific imagery to engage your students in a study of the Holocaust
- Avoid comparing the pain of any one group with that of another
- Allow your students to explore a variety of responses of the victims, including the many forms of resistance to the Nazis
- Take care not to define the Jewish people solely in terms of the Holocaust
- Indicate that the Holocaust was not inevitable
- Do not attempt to explain away the perpetrators as "inhuman monsters"
- Be careful to distinguish between the perpetrators of the past and present-day societies in Europe and elsewhere

- Encourage your students to study local, regional, national and global history and memory
- Ask your students to participate in and reflect upon national and local traditions of commemoration and remembrance
- Select appropriate learning activities and avoid using simulations that encourage students to identify with perpetrators or victims
- Avoid legitimising the denial of the past
- Be aware of the potential and also the limitations of all instructional materials, including the Internet
- Distinguish between historical and contemporary events and avoid ahistorical comparisons
- Be responsive to the concerns of your students

The Holocaust can be successfully taught to students; do not be afraid to approach this subject

Many teachers are reluctant to explore the history of the Holocaust with their students because of the perceived difficulties in teaching the subject. They are overwhelmed by how to convey the scale of the tragedy, the enormity of the numbers involved, and the depths to which humanity can sink. They wonder how to move their students without traumatising them; they worry about their students' possible reactions to this subject and how to deal with "inappropriate" behaviour in the classroom, such as giggling or expressing antisemitic and racist remarks.

Do not be afraid to approach this subject as, while it may appear daunting, experience has shown that the Holocaust can be successfully taught to students and may have very positive results.

Define the term Holocaust

A clear definition of the term Holocaust is essential. Many teachers apply this term in a very broad sense to encompass all victims of Nazi persecution. Yet most historians of the period use a more precise definition (see IHRA guidelines on ["What to teach"](#)).

Students should be aware that for many people the term "Holocaust" is problematic. A holocaust is a biblical sacrifice, and use of the term could seem to imply that the mass murder of the Jews was a form of martyrdom, but there was nothing holy about the Holocaust. Other terms should also be used with care. Speaking of the "Final Solution" means taking up the killers' language; using the word genocide could seem to accept the Nazis' conception of races. Many prefer the use of the Hebrew word Shoah-meaning catastrophe-which is not loaded with religious meaning.

Create a positive learning environment, with an active pedagogy and a student-centred approach

The Holocaust challenges many assumptions that young people may have about the nature of society, progress, civilisation, and human behaviour. Students may have defensive reactions, negative feelings, or

an unwillingness to go deeper into the history of the Nazi period or of the Holocaust. A trusting atmosphere is important in order that such issues may be openly addressed and discussed.

It is important to create an open learning environment where students are given space and time to reflect, where they are encouraged to ask questions, to discuss their thoughts and fears, and to share ideas, opinions, and concerns.

Learning should be student-centred. The teacher's role should be to facilitate rather than to lecture, and young people should be encouraged to play an active role in their own learning. History is not a body of knowledge to be transmitted from the mind of the teacher to the minds of the students, but should be a journey of discovery in which young people formulate their own lines of enquiry, analyse a variety of sources of information, question different interpretations and representations of events; and find their own answers to challenging historical and moral questions.

Individualise the history by translating statistics into personal stories

Statistical studies are important and teachers should find methods to make the scale of the Holocaust and the numbers involved real to their students. But many young people will find it difficult to relate to the tragedy of the Holocaust if it is presented only in statistical terms.

Students should be given opportunities to see those persecuted by the Nazis not as a faceless mass of victims but as individuals. Use case studies, survivor testimony, and letters and diaries from the period to show the human experience and to ensure that students understand that each "statistic" was a real person, an individual with a life before the Holocaust, friends, and family. Emphasise the dignity of the victims at all times.

An exploration of the Holocaust that fails to challenge stereotypical views—that all perpetrators were mad or sadistic; that all rescuers were heroic, brave, good, and kind; that all bystanders were apathetic—risks dehumanising people in the past and rendering them as caricatures rather than real human beings.

By focusing on the stories of individuals, of moral dilemmas faced and choices made, teachers can make the history of the Holocaust more immediate and interesting to young people and more relevant to their lives today.

Use witness testimony to make this history more "real" to your students

Many countries still have Holocaust survivors living within their communities. If you are able to make contact with these survivors and invite them into your classroom, you have the opportunity to provide your students with a special and powerful educational experience. Being in the presence of someone who

experienced the unimaginable can create genuine empathy in the classroom. A number of organisations can assist you in arranging for a survivor to speak at your school.

However, with an aging survivor population it may not be possible for your students to have this direct personal contact. In such cases, teachers should explore the use of video testimony to provide personal stories of the Holocaust. Other individuals who were directly involved in the Holocaust or who witnessed events firsthand also have powerful testimonies to give. If you are able to invite rescuers, liberators, and others into your classroom, then their personal stories will also greatly enrich your students' understanding of the Holocaust.

If you decide to invite someone into your classroom to speak about his or her personal experiences, talk to that person before the session to ensure that her or she is able to speak to groups and is clear about your educational objectives.

Do preparatory work with your class to ensure that your students are respectful and appreciative. Students should understand that although much time has elapsed since these events, the speaker will still find it painful to relate such intensely personal experiences.

Ensure that your students already have a secure grounding in the history of these events. The opportunity to meet witnesses should not be used primarily to transmit the historical events of the period-for the most part these people are not trained historians or teachers, nor might their experiences be "typical" of the majority of people during the Holocaust. Instead, your students will have the rare privilege of meeting someone who witnessed and experienced these events firsthand and listening to their unique, personal testimony.

Encourage your students to ask the survivor not only about what happened to him or her during the Holocaust but also about his or her life before and after, so that they get a sense of the whole person and of how the survivor has tried to live with his or her experiences.

Although it is not possible to generalise from one person's story, the effect of meeting a Holocaust survivor, rescuer, or liberator can be to make these historical events more real to your students, reinforcing that this tragedy befell ordinary people.

A cross-curricular approach will enrich your students' understanding of the Holocaust

The events of the Holocaust touch upon so many aspects of human behaviour that it is profoundly relevant to teachers across a range of subject disciplines. Although a sound understanding of the history must be the foundation for study of the Holocaust, historians do not have a monopoly on this subject. Imaginative links between departments can enhance a scheme of work by drawing on different areas of expertise,

approaching the Holocaust from multiple perspectives, and building upon ideas and knowledge gained in other lessons.

The narratives of the Holocaust illustrate the extremes of human behaviour, of hatred and cruelty but also of courage and humanity. Learning about the Holocaust through history evokes powerful emotions that poetry, art, and music can help students express creatively and imaginatively. The Holocaust raises important moral, theological, and ethical questions that your students could explore in their religious studies, citizenship classes, or civics lessons.

By coordinating an interdisciplinary approach and drawing upon the expertise of colleagues in other subject areas, you will share the teaching workload and enrich your students' understanding of the Holocaust.

Contextualise the history

The occurrence of the Holocaust must be studied in the context of European and global history as a whole to give students a perspective on the precedents and circumstances that contributed to it.

Give broad and balanced coverage to this subject

The Holocaust was not a uniform event but varied considerably from country to country and at different points in time (see IHRA guidelines on ["What to teach"](#)).

Be precise in your use of language and urge your students to do the same

There are many myths about the Holocaust, and your students may come to this subject with many preconceived ideas. Ambiguities in your use of language may help perpetuate misconceptions.

Avoid using the language of the perpetrators, which mirrors their views. Terms like "Final Solution" may be cited and critically analysed but should not be used to describe the historical event.

Definitions are important because they demand accuracy and clear thinking. One example is the use of the term "camp." Although people died at many camps created by the Nazis and their collaborators, not all camps were intentionally built as killing centers. There were concentration camps, slave labour camps, and transit camps, to name a few. Different camps functioned in different ways at different times. It is essential that teachers be very precise when describing the activities that occurred at the various camps associated with this history and avoid generalising about camps.

Distinguish between the history of the Holocaust and the lessons that might be learned from that history

Be careful to distinguish between the history of the Holocaust and the moral lessons one can draw from a study of that history. There is a danger of distorting the historical narrative if it is oversimplified or shaped to better serve the particular moral lesson that teachers wish their students to learn.

Learning about these events can sensitise young people to modern-day examples of prejudice and injustice; the Holocaust can confront students with stereotypes, myths, and misconceptions and enable them to test received prejudices against historical evidence. But moral lessons will not be well founded unless they are based upon an accurate and objective reading of the historical record.

Historical inquiry of the kind we should expect of our students will reveal to them the complexities of a world in which such choices were made and such decisions taken. Students should be confronted with real dilemmas faced by people in the past. Only then might people's actions (and inaction) be seen within the context of their own time, and only then might we begin to draw meaningful lessons for today.

Avoid simple answers to a complex history

A desire to "learn lessons" risks over-simplistic explanations of the Holocaust that neglect to take into account the historical context in which decisions were made. Such an approach can reduce students' understanding of complex events to straightforward lessons of right and wrong-"the Holocaust happened because people failed to make the correct moral choices"-and lead to a superficial reading of history.

Students should investigate historical questions. This activity might include asking why the fate of Jews in different countries varied so markedly and could explore the different types of German occupation regimes from country to country. Such inquiries will invariably raise moral issues, but students should be encouraged to view the past with humility. It is easy to condemn those who refused to hide or help their Jewish neighbours, but easy moral judgments of the bystanders will not create a deeper understanding of the history or make our students better citizens.

Given the complexity of this history, students should have opportunities to study and investigate the Holocaust in depth, including the dilemmas of the rescuers, who every day had to decide whether or not to continue to risk their lives and those of their families to help those in hiding; why the Allies did not do more to save the Jews; why some of the Judenräte drew up lists of their fellow Jews for deportation to the death camps; why the majority of people in occupied lands did nothing to help their Jewish neighbours; and why ordinary men and women willingly participated in mass murder.

This complex subject matter does not always yield simple answers and many times more questions arise than actual answers. Indeed, it is important for young people to realise that for some questions there are no answers.

Provide your students with access to primary sources

It is in the letters, diaries, newspapers, speeches, works of art, orders, and official documents of the time that the perpetrators, victims, rescuers, and bystanders reveal themselves. Primary source material is essential for any meaningful exploration of the motivation, thoughts, feelings, and actions of people in the past and for any serious attempt to understand the choices made and why events happened as they did.

Students should have opportunities to critically analyse original source material and to understand that analysis, interpretation, and judgment must be based on a sound reading of the historical evidence.

Students should be alerted to the fact that the perpetrators produced much of the evidence of the Holocaust

Much of the evidence of the Holocaust-whether written documents, photographs, or film-was produced by the Nazis, so there is a danger of viewing the past only through the eyes of the perpetrators. If such material is not used carefully, we risk seeing the victims as the Nazis saw them-objectified, degraded, and dehumanised.

Such evidence needs to be contextualised, and teachers must take into account the cognitive and emotional age of the child, ensuring that use of these images is appropriate, that students have been well prepared for the emotional effect they might have, and that young people are given space to reflect and to discuss their reactions afterward.

Care should be taken to balance those documents and photographs with the diaries, letters, photographs, and other evidence from the victims themselves, in order that their voices are heard.

Encourage your student to critically analyse different interpretations of the Holocaust

Classroom learning is influenced by a broader cultural context and the Holocaust has entered the popular imagination through many and varied forms. Academic and popular histories, feature films, the mass media, documentaries, art, theatre, novels, memorials, and museums all shape collective memory. Each interpretation is influenced by the circumstances in which it is produced and may say as much about the time and place in which it was made as it does about the events it is portraying.

It is important that students consider how and why such representations of the past are produced, the selection of the evidence upon which they are based, and the intentions of those who have made them. Students should understand that although there are legitimate areas of historical debate, it does not follow that all interpretations are equally valid (see section *Avoid legitimising the denial of the past*).

Be responsive to the appropriateness of written and visual content and do not use horrific imagery to engage your students in a study of the Holocaust

The explicit use of Holocaust images with the intent to shock and horrify is both degrading to the victims and insensitive to students. Respect for both the victims of the Holocaust and for your captive audience in the classroom demands a sensitive approach and careful thought to what constitutes appropriate material. Teachers who have spent much time in building a relationship with their students risk a betrayal of trust by subjecting them to the most horrific and disturbing images. It is also this type of material that may cause the stress and embarrassment that can lead to nervous laughter and inappropriate remarks in the classroom.

The Holocaust can be taught effectively without using any photographs of piles of naked bodies, and the overuse of such imagery can be harmful. Engendering shock and revulsion is unlikely to constitute a worthwhile learning experience. It can, however, have a dehumanising effect and reinforce a view of Jews as victims.

If teachers choose to use atrocity photographs, they should do so only where there is clear educational benefit to the students.

Avoid comparing the pain of any one group with that of another

If the universal lessons of studying this period are truly to be understood-if we argue that through a study of the Holocaust young people might be sensitised to persecution, discrimination, and hatred in the world today-then the experience of all victims of Nazi persecution, and the ideological background to that persecution, should be included in your scheme of work.

In the particularity of the Jewish experience we see the discrimination, economic exploitation, persecution, and murder that resulted from Nazi antisemitism, but for examples of other forms of hatred and intolerance-that are equally relevant to modern society-we need to look elsewhere: to the Nazi persecution and murder of Roma and Sinti, homosexuals, Communists, political dissenters, and social nonconformists.

The suffering of all victims of Nazi persecution needs to be addressed without relativising the Jewish experience. There can be no hierarchy of suffering, either within the history of the Nazi period or between the Holocaust and other genocides.

The experience of the other victims of Nazi persecution should not be relegated to a single add-on lesson, with each of these distinct groups treated as if all were the same. Instead, the story of these groups should be integrated within the narrative of the persecution of the Jewish people, for example, the similarities and differences between the genocide of the Jews and that of the Roma and Sinti could be explored, or the link between the personnel and methods of the Nazi "euthanasia" programme and the death camps of Eastern Europe could be investigated.

Such an approach not only should acknowledge the persecution of other victims but also should contribute to an understanding of the particularity of the Jewish experience and should help place the Holocaust within the broader historical context. Just as it is not possible to explain the mass murder of the Jewish people without the context of World War II, so it is inadequate to study this story in isolation from the persecution of other victim groups.

Allow your students to explore a variety of responses of the victims, including the many forms of resistance to the Nazis

There were many forms of resistance to Nazi persecution, from armed struggle to finding ways of maintaining human dignity even in the most extreme circumstances of the ghettos and the camps. The victims of the Nazis did not always passively accept their persecution. It is important to study how the victims responded, the limits on their freedom of action, and the many different forms of Jewish resistance to the Holocaust.

Take care not to define the Jewish people solely in terms of the Holocaust

Events of the Holocaust should be placed in historical context. There is a need to show life before and after the Holocaust in order to make it clear that the Jewish people have a long history and rich cultural heritage and to ensure that students do not think of Jews only as the dehumanised and degraded victims of Nazi persecution. Young people should be aware of the enormous loss to contemporary world culture that resulted from the destruction of rich and vibrant Jewish communities in Europe.

Indicate that the Holocaust was not inevitable

Just because a historical event took place, and it was documented in textbooks and on film, does not mean that it had to happen. The Holocaust took place because individuals, groups, and nations made decisions to act or not to act. By focusing on those decisions you gain an insight into history and human nature and can better help your student become critical thinkers.

Do not attempt to explain away the perpetrators as "inhuman monsters"

The Holocaust was a human event with human causes. There is a need to "rehumanise" all the people in the Holocaust: to see victims, rescuers, collaborators, bystanders, and perpetrators as ordinary human beings in extraordinary circumstances. This need is not to normalise the perpetrators but to recognise that the majority were not sadistic psychopaths and that "evil" is not a sufficient explanation for the Holocaust.

The more difficult question is, how was it humanly possible that ordinary men and women, loving fathers and husbands, could participate willingly in the murder of innocent men, women, and children?

The motivation of the perpetrators needs to be studied in depth and students should use primary documents, case studies, and individual biographies to weigh the relative importance of ideology, antisemitism, ambition, peer pressure, economic opportunism, criminal psychopathology, and other factors in explaining why people acted as they did.

Be careful to distinguish between the perpetrators of the past and present-day societies in Europe and elsewhere

Students should not form the opinion that all Germans were Nazis, nor that the German people were uniquely disposed to genocide. They should have opportunities to study the varied responses of the German people to Nazi policies, including enthusiastic support, cooperation, discontent, apathy, and active resistance.

Be careful to distinguish between the Germany of the past and Germany in the present. The events of the Holocaust need to be located in their historical context so that the people, politics, society, and culture of modern Germany is clearly distinguished from that of its Nazi past.

Students should also recognise that antisemitism is a worldwide and centuries-old phenomenon and there were many non-German perpetrators and willing collaborators across Europe. Other nationals served alongside SS units or as concentration camp guards, local police assisted in the round-ups and deportations of Jews to the death camps, at times local people instigated pogroms against their Jewish neighbours or betrayed Jewish people in hiding. Governments allied to Nazi Germany assisted in the murders on their own initiative.

Encourage your students to study local, regional, national, and global history and memory

If you live in a country where the Holocaust has taken place, emphasise the specific events there in the context of the national history of that period, without disregarding the European dimension of the Holocaust. This investigation should include the experiences of victims, rescuers, perpetrators, collaborators, resisters, and bystanders and should explore how far each of these has been incorporated into your local, regional, or national memory and historical narratives.

If you live in a country that was one of the Allied powers or one that was neutral during World War II, encourage your students to re-examine your national narrative of this period. Why did countries not take in more refugees during the 1930s and 1940s? Why did the Allies not make saving Jews one of their war aims? Could more have been done to save the Jews of Europe?

Ask your students to participate in and reflect upon national and local traditions of commemoration and remembrance

Events such as Holocaust Memorial Days provide opportunities for intergenerational projects, encourage

discussion among family members of related contemporary issues, and facilitate other forms of community learning.

As well as enabling learning about the Holocaust to move from the classroom into the local community, such occasions can themselves become subject to investigation and learning. Students might be asked to consider how cultural influences shape memory and memorials, how their community chooses to reflect on its past, how different groups select from history and construct their own narratives, whether their nation addresses difficult aspects of its national history, and how such commemorations differ from those in other countries.

Select appropriate learning activities and avoid using simulations that encourage student to identify with perpetrators or victims

Although empathetic activities can be very effective techniques for interesting young people in history by highlighting human experience and responses to events in the past, great care needs to be taken in selecting such activities when approaching such a sensitive subject as the Holocaust.

It may be useful, for example, for students to take on the role of someone from a neutral country, responding to these events: a journalist writing an article for her newspaper about the persecution of the Jews; a concerned citizen writing to her political representative; or a campaigner trying to mobilise public opinion. Such activities can be good motivators of learning and also highlight possible courses of action that students may take about events that concern them in the world today.

Teachers need to be aware, however, that some young people might overidentify with the events of the Holocaust, be excited by the power and even the "glamour" of the Nazis, or demonstrate a morbid fascination for the suffering of the victims. Here lies the danger of creative writing or role-play exercises that encourage students to imagine they were directly involved in the Holocaust. Using the creative expression of students in a cross-curricular approach can be worthwhile, but teachers should be clear in their aims. Often "empathetic exercises" are in poor taste and pedagogically flawed because it is impossible for us really to be able to imagine-except in the most superficial sense-what it would feel like to be in circumstances so far removed from our own life experience.

Such techniques also pale alongside the genuine empathy many students are able to experience on encountering personal stories, case studies, and survivors testimony.

Avoid legitimising the denial of the past

Holocaust denial is ideologically motivated. The deniers' strategy is to sow seeds of doubt through deliberate distortion and misrepresentation of the historical evidence. Teachers should be careful not to unwittingly legitimize the deniers through engaging in a false debate.

Care must be taken not to give a platform for deniers-do not treat the denial of the Holocaust as a legitimate historical argument or seek to disprove the deniers' position through normal historical debate and rational argument.

Many teachers believe, however, that the phenomenon of Holocaust denial must be explored with their students, either because their young people raise the question themselves or because teachers are concerned that their students might come across these views later in life and be unprepared for the deniers' rhetorical techniques and their ability to confuse or mislead.

If this is the case, then Holocaust denial should be treated separately from the history of the Holocaust. It might be relevant to a separate unit on how forms of antisemitism have evolved over time or as a media studies project exploring the manipulation, misrepresentation, and distortion employed by groups for political, social, or economic ends.

Be aware of the potential and also the limitations of all instructional materials, including the Internet

Carefully evaluate the historical accuracy of all instructional materials. Antisemitism, homophobia, and anti-Gypsy feeling are widespread in many societies and may be present in your classroom. Be aware that such prejudices might exist among your students, and be careful when choosing instructional materials that through the reproduction of Nazi propaganda and atrocity photographs they do not unwittingly reinforce negative views of the victims. Ensure that your instructional materials include personal stories and case studies that challenge and subvert negative stereotypes of the victim groups.

In addition to printed materials, the Internet is potentially a valuable educational and research tool. However, teachers need to be careful in their use of the Internet because a very large number of seemingly plausible sites are written and maintained by Holocaust deniers and antisemites. Teachers should warn young people about this phenomenon, making them aware that some search engines can produce unreliable results and helping students identify legitimate and authoritative sites.

Teachers should emphasise the need to critically evaluate all sources of information and to consider the context in which the information was produced. Encourage students to ask questions such as the following: Who wrote the information? What is the purpose of the Web site? Is there an agenda? If so, how does this affect the selection and presentation of information?

Recommend authoritative sites that you have vetted. The Web sites of the organisations listed in the International Directory could be a useful starting point, and each will have links to other reputable sites.

Distinguish between historical and contemporary events and avoid ahistorical comparison

For many educators a key motivation for teaching about the Holocaust is that it can sensitise young people to examples of injustice, persecution, racism, antisemitism, and other forms of hatred in the world today. The Holocaust is often seen as a moral touchstone, a paradigm of evil. Although learning such universal lessons can be an important part of studying the Holocaust, students should also understand the differences between events, recognising the particular as well as the universal.

Today there is a tendency to use the term "holocaust" as shorthand for all manner of terrible events, atrocities, and human tragedies. This trend is partly because of the limitations of language to adequately describe such events and partly because of a lack of information and understanding about the history of the Holocaust. Unfortunately, through overuse the term "holocaust" has sometimes become trivialised or even corrupted, and the misappropriation of that term risks diminishing the crimes of the Nazis through false comparisons.

Learning about the Holocaust can lead young people to make useful comparisons with the modern world: human rights violations that happened under the Nazis (especially those that occurred during the pre-war period) may well be comparable with modern examples of prejudice, discrimination, and persecution.

Genocide, however, is clearly and fundamentally different and distinct from the loss of civil rights. Of course, there have been other examples of genocide and it is legitimate to ask, for example, what are the similarities and differences between the Holocaust and the genocide in Rwanda. But students should be clear that not all tragic events constitute genocide and should beware of making false comparisons.

Guard against superficial comparisons or the impression that we can decide upon our course of action today by simple reference to past events. We live in complex times and do our students a disservice if they believe that the lessons from history are so clear that they offer easy solutions in the present.

Be responsive to the concerns of your students

Students who feel that the suffering of their own people or group has not been addressed may be resistant to learning about the persecution and murder of others. It is important to study other histories of racism, enslavement, persecution, or colonialism that are particularly relevant to your student body.

Some teachers are concerned that teaching the Holocaust may enflame young people who falsely equate the suffering of Jewish people under Nazi persecution with Israeli policies in the Palestinian territories. But this is not a reason for avoiding teaching about the Holocaust.

Although one may hope that learning about the Holocaust might sensitise students to examples of injustice, persecution, prejudice, and violations of human rights today, teachers should guard against a politicisation of history and an appropriation of the Holocaust to further some campaigning agenda.

Teachers must be sensitive to the feelings and opinions of students on issues of real concern to them. Teachers should be prepared to examine the causes of conflict in the modern world, and young people should be given opportunities to discuss these issues openly. But care must be taken to clearly distinguish between different conflicts, and the causes and nature of each.

Of course we want our young people to become active and engaged members of society. But using the example of the Holocaust to encourage such positive attitudes may be counterproductive and lead to feelings of helplessness if students are not given opportunities to discuss how they may respond to issues of interest to them. Build time into your scheme of work to explore together with your students methods of legitimate and peaceful action that are available to them on issues of interest to them.